

ZDRAVNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
MEDICAL CHAMBER OF SLOVENIA

Dunajska cesta 162, 1000 Ljubljana

✉ gp.zzs@zss-mcs.si

📞 +386 (0) 1 30 72 100

ZS18025545

Ministrstvo za zdravje
Štefanova 5

1000 Ljubljana

Številka: 024-2/2016-31

Datum: 20. 04. 2018

Spoštovani,

Zdravniška zbornica Slovenije je zaradi vse bolj pogostih pojavov vseh vrst nasilja nad zdravniki in ostalimi zdravstvenimi delavci z dopisom št. 024-2/2016-21 z dne 25. 8. 2017 na vaše ministrstvo naslovila pobudo za pristop k celoviti zakonski ureditvi področja varnosti zdravstvenih delavcev pri opravljanju njihovega dela, kakor tudi varnosti uporabnikov zdravstvenih storitev.

Naj spomnimo: trenutno noben pravni predpis s področja zdravstva izrecno ne ureja problematike nasilja nad zdravstvenimi delavci, oziroma ne določa pravil v zvezi s preprečevanjem in odzivanjem na nasilje.

*Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11) v 23. in 24. členu sicer omenja nevarnost za nasilje tretjih oseb z napotilom, da se poskrbi za tako ureditev delovnega mesta in opremo, ki tveganje za nasilje zmanjšata, ter napotuje na sprejem ukrepov za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje primerov nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnega tveganja na delovnih mestih. Vendar pa določila tega zakona niso formulirano tako, da bi napotovala na sprejeme resornih pravilnikov s splošno veljavnostjo za posamezne poklicne skupine, temveč le vsakega posameznega delodajalca zavezujejo k sprejemu internih pravnih aktov glede na njegove konkretne razmere. Predmetne vsebine pa se zgolj posredno dotikata še *Zakon o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08 in 55/17) v 54. členu ter Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 79/94, s spremembami) v 169. členu, vendar noben v smislu sistemskega zagotavljanja varovanja.**

Dalje smo izpostavili, da je področje varovanja v podobno varnostno izpostavljenih poklicih *sodnikov in ostalih delavcev sodišč* sistemsko urejeno v *Zakonu o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 96/09, 86/10 – ZINepS, 33/11, 75/12 – ZSPDSLS-A, 63/13, 17/15 in 23/17 – ZSSve)* in *Pravilniku o določitvi varnostnih standardov poslovanja sodišč (Uradni list RS, št. 41/07)*. Predlagali smo, da bi bilo, zgledujoč se po sodobnih in uporabnih izhodiščih navedenih predpisov, tudi v zdravstvu nujno potrebno doseči podobne standarde varovanja in varnosti, oziroma tudi za

zdravstvene delavce in uporabnike zdravstvenih storitev področje zagotavljanja varnosti urediti na podoben način, kot to velja za zaposlene in stranke na sodiščih.

Vašemu ministrstvu smo predlagali, da pristopi k dopolnitvi *Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD in 64/17)* s splošnimi določili o zagotavljanju varnosti zdravstvenih delavcev in uporabnikov zdravstvenih storitev ter z naporom na sprejem pravilnika, s katerim bi se podrobneje določili varnostni standardi v zdravstvu.

Obrnili smo se tudi na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ter mu podali tri predloge: predlog za dopolnitev 2. točke 169. člena *Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 79/94, s spremembami)*, tako, da se med razloge, na podlagi katerih lahko osebni zdravnik predlaga zamenjavo, vnese tudi izrecna omemba fizičnega in verbalnega nasilja zavarovane osebe, predlog dopolnitve pravil tako, da se posebej zaščiti tudi zdravstvene delavce, ki svoje delo opravljajo na terenu (patronažne sestre, reševalci, šoferji itd.) – tem zdravstvenim delavcem namreč ni omogočeno, da bi zavrnili obravnavo ali intervencijo pri osebi, ki je do njih nasilna, ter predlog, da se stroške, povezane z zagotavljanjem varnosti zdravstvenih delavcev, vključi oz. doda k stroškom izvajanja zdravstvenih storitev ter ustrezno poveča cene zdravstvenih storitev, ki so dogovorjene v vsakoletnem splošnem dogovoru.

Z dopisom št. 0070 -78/2017/3 z dne 24. 11. 2017 je vaše ministrstvo sicer izrazilo strinjanje z nami, da na področju zdravstva problematika nasilja nad zdravniki in ostalimi zdravstvenimi delavci ni urejena, in sprejelo našo pobudo za spremembo zakonodaje s splošnimi določili o zagotavljanju varnosti zdravstvenih delavcev, kar naj bi se upoštevalo pri naslednji spremembi

Zakona o zdravstveni dejavnosti, ter nas seznanilo z (nerazumljivo in obsojanja vredno) odločitvijo Vlade RS o črtanju pravic ožjih družinskih članov zdravstvenih delavcev, ki so izgubili življenje pri opravljanju svojega dela iz takratnega predloga *Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K)*.

Ker torej namerava vaše ministrstvo v prihodnje – upamo in pričakujemo, da kar s pričetkom prihajajočega novega mandata – pristopiti k reševanju predmetne problematike, dovolite, da vam v imenu delovne skupine, ki pri zbornici že od ustanovitve v letu 2016, kateri je botrovala tragična nasilna smrt kolega zdravnika Luisa Guillerma Martíneza Bustamanteja, proučuje ukrepe za celovito spoprijemanje s problemom pojava nasilja nad zdravstvenimi delavci ter z iskanjem kratkoročnih in dolgoročnih rešitev za umiritev, posredujemo nekaj izhodišč, ki smo jih oblikovali z analizo spornih dogodkov:

1. opredelitev možnosti odklonitve obravnave bolnika, ko ta ni življenjsko ogrožen in se obnaša neprimerno, žaljivo, nespoštljivo, grozi itd., na primarnem in na sekundarnem nivoju (pri tem ne bi šlo za prekinitev izbire zdravnika, ampak za trenutno situacijo, npr. na urgenci, pri nadomeščanju izbranega osebnega zdravnika, pri prvi obravnavi na sekundarnem nivoju itd.);

2. omejitev dovoljenega števila spremljevalcev pacienta v čakalnici (v ZDA sta npr. dovoljena največ dva);
3. ureditev vprašanja zvokovnega/avdio snemanja zdravnika s strani pacienta, če se zdravnik s tem ne strinja: kako lahko zdravnik v tem primeru ukrepa, ali sme pacienta zavrniti?
4. uzakonitev/pravna regulacija izobraževalnih vsebin za zdravstvene delavce za polje komunikacije s težavnim bolnikom, tehnik deeskalacije itd.;
5. opredelitev najosnovnejših varnostnih ukrepov v zdravstvenih ustanovah :npr. plakati z opozorili o primernem obnašanju ter o potrebni varnosti zdravstvenih delavcev za kvalitetno izvajanje oskrbe, rdeči gumb, varnostne kamere, prisotnost varnostnika v stavbi, detektorji kovin za večje ustanove itd.;
6. vzpostavitev sistema obveščanja novo izbranega zdravnika in drugih udeležencev v postopku zdravljenja o težavnem/nasilnem pacientu; vnos v sistem e-zdravje
7. ureditev podlage za izvajanje strokovnih smernic;
8. določitev podobnih standardov varovanja in varnosti, kot jih imajo sodišča.

Upamo, da bo vaše ministrstvo z razumevanjem prisluhnilo zaskrbljenosti zdravnikov za njihovo varnost, varnost ostalih zdravstvenih delavcev in varnost uporabnikov zdravstvenih storitev in njihovih spremljevalcev, ter prednostno pristopilo k ureditvi te problematike.

Vljudno vas prosimo za vaš odziv.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi,

Pripravil-a:

Barbara Galuf Zajc, univ. dipl. prav.
Pravnica I

[Podpisnik]
[DelovnoMesto]
[Faksimile]

Vročiti:

Ministrstvo za zdravje, Štefanova 5, 1000 Ljubljana

